2me Année, No 23. Juillet 1904. | 2a Jaro, 23a Numero. Julio 1904. | 2e Jaar, Nr 23. Juli 1904.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro : 0.25 fr.	**Unu numero : 0.25 fr.**	**Het nummer : 0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 78, rue de la Longue Haie, Bruxelles.
Cenzuristo — Censeur — Keurder : Lucien BLANJEAN, 83, rue du Collège, Ixelles-Bruxelles.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.
Nia jurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.
L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.
De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

SOMMAIRE.

INHOUD.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE.
IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.
DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Mr Paul de Lengyel à Szekszârd, Hongrie.

L'Espérantiste, revue officielle de la Société française pour la propagation de l'Esperanto, 20 pages (format 15 × 20) de texte Esperanto-Français, 8 pages de couverture, correspondance internationale en Esperanto gratuite pour les abonnés. 3.50 fr. par an (*3.50 fr. 's jaars*) 4.00 francs avec inscription à la Société (*4.00 fr. met aanneming in de Maatschappij.*) Administration de l'Espérantiste à Louviers (Eure) France.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.), fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*); avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Paul Fruictier, 27, boulevard Arago, Paris.

Literatura Biblioteko de Lingvo Internacia, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Paul de Lengyel à Szekszârd, Hongrie.

Rondiranto, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. P. Oreŝkov, Plovdiv, Bulgarie & L. Cogen, 61 rue des Rémouleurs, Gand.

La Holanda Pioniro, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holland.

Ĉesky Esperantista (Bohem. Esp.), fr. 3.50 par an (*3.50 fr. 's jaars*) Mr Ĉejka, Th. Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

L'Esperantista, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Grafo Albert Gallois, Riolunato, prov. de Modena, Italie.

La Svisa Espero, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Antaŭen Esperantistoj! 0,150 Livroj = fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*) Mr Ant. Alvarado, str. Lartiga no 106a Lima, Pérou.

Ĉilio Esperantista, gratuit au Chili (*kosteloos in Chilië*) Mr Luis E. Sepulveda Cuadra, cas. 1989, Santiago, Chili.

La Suno Hispana, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr Aug. Jimenez Loira 5, Corona, Valencia, Espagne.

The Esperantist, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*), Mr H. Bolingbroke Mudie, 41, Outer Temple, W. C. London, England & M. Seynaeve, 3, rue de l'Avenir, Courtrai. Un numero : 40 Cmes.

La Juna Esperantisto, 2.00 fr. par an (*2.00 fr. 's jaars*). Mr H. Hodler, 9 avenue des Vollandes, Genève, Suisse.

Internacia Scienca Revuo, fr. 7.00 par an (*7.00 fr. 's jaars*), Hachette & Cie, 79, Bd St Germain, Paris.

Espero Katolika, fr. 2.50 par an (*2.50 fr.'s jaars*), M. Barbot-Berruer, 72, rue des Halles, Tours (France) & M. Mattelaer, 3, place de l'Université, Louvain.

Esperantistische Mitteilungen, fr. 2.00 par an (*2.00 fr. 's jaars*). M. Borel, Prinzenstrasse, 95, Berlin.

Revuo Internacia de Stenografio, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*). Dreves Uitterdijk, Tulpstraat, 74, Hilversum (Holland).

Revuo Universala, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*), M. Emile Gasse, 71, rue Michelet, Le Havre (France).

La Meksika Lumturo, fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*), Dro A. Vargas, Santa Rosa Necoxtla (Ver.) Mexique.

Esperanta ligilo (por blinduloj), 3.00 fr. pour 1904 (*3.00 fr. voor 1904*), Mr Th. Cart, 12, rue Soufflot, Paris.

Munĥena Esperantisto, fr. 2.00 par an (*2.00 fr. 's jaars*), L. E. Meier, Rumfordstrasse, 25, Munich.

Esperantistaj grupoj en Belgujo.

Poliglota Klubo en Bruselo, Esperantista Sekcio. Sidejo : Hôtel Ravenstein, rue Ravenstein, 3. Sekretario Sro L. Blanjean.

Antverpena grupo Esperantista. A. G. E. Sidejo : Taverne Royale, Place Verte, 39. Prezidanto : Sro Ray. van Melckebeke; Sekretarioj, L. Jamin kaj F. Dupont.
Kunvenoj ĉiumarde je la 8 1/2 horo.

Esperantista Katolik-Universitata Grupo E. K. G. Sidejo : Loveno. Sekretario : P. Mattelaer, 3, place de l'Université, Louvain.

Esperantista Lovena Grupo. Sidejo : Taverne St Jean. Café Monico, rue de Diest. (Louvain, Leuven). Prezidanto Sro Edm. Vandieren. Sekretario Sro R. Dekeyser.
Virina Sekcio : Sekretariino, Frino Cl. Nythals.

Esperantista Studenta Grupo. Sidejo : Hôtel des Notaires, rue des Boutiques, Gento (Gand, Gent). Prezidanto : Sro M. Seynaeve, sekretario : Sro R. de Bie, 128, chaussée de Courtrai, Gand.

Bruĝa Esperantista Grupo. Sidejo : Bruĝo (Bruges, Brugge). Prezidanto : Sro A. J. Witteryck, sekretario : Sro Lekeu, 49 rue Wallonne.

Esperantista Grupo en Lieĝo. Prezidanto : J. de Hemptinne, Sekretarioj : G. Sloutzky, rue Renoz, 10, Liége kaj R. Ficher.

Esperantista Grupo en Meĥleno. Prezidanto Sro L. Van Peteghem ; Sekretario : L. Van Elst, rue Notre Dame, Malines (Mechelen).

Universitatoj Popolaj en Cureghem kaj Molenbeek (Bruselo). Profesoro : Sro Vital Bické, avenue de Scheut, 62, Anderlecht-Bruxelles.

Universitato Popola en St Gilles (Bruselo) Esperantista Sekcio. Sidejo : rue du Fort, 80. St Gilles-Bruxelles. Profesoro : Sro Emile Chapelier.

2me Année, No 23. Juillet 1904.	2a Jaro, 23a Numero. Julio 1904.	2e Jaar, Nr 23. Juli 1904.

	JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.	BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.
PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL : 2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	**KOSTO DE LA JARA ABONO :** 2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	**JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :** 2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro : 0.25 fr.	**Unu numero : 0.25 fr.**	**Het nummer : 0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 78, rue de la Longue Haie, Bruxelles.
Cenzuristo — Censeur — Keurder : Lucien BLANJEAN, 83, rue du Collège, Ixelles-Bruxelles.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

El Ĥarbin.

Nia ĉefredaktoro ricevis la jenan leteron :

Ĥarbin, 30an aprilo-13an majo, 1904.

Kara frato, Sinjoro Jamin,

Vian leteron de 19a marto — 1a aprilo — mi ricevis jam tie-ĉi, en Ĥarbin, kien ĝi estis resendita el Port-Artur, ĉar de 2a aprilo mi estis elvokita el Port-Artur en Ĥarbin'on, kie la ĉefa inĝeniero de tie-ĉia fervojo proponis al mi la oficon de ĉefo de sekcio en la konstruado de fervoja linio de la stacio Ĥajĉen al la urbo Finhŭanĉen, apud la Korea limo.

Sed dank' al nova turno de militaj aferoj, la konstruado de ĉi-tiu linio nun ne povas efektiviĝi en tuta longeco, kaj tial mi devas atendi la finon de milito. Kiel ĉiuj Rusoj atendis kaj eĉ sciis, la komenco de la milito ne estis feliĉa por Rusoj ; la kaŭzoj estas tute klaraj : ni tute ne estis preparitaj al la milito, kaj Japanoj prepariĝadis al tiu-ĉi milito dume almenaŭ du lastaj jaroj. Kelkaj faktoj, jesigantaj tion-ĉi, elmontriĝis jam post la komenco de milito : la fervojaj militaj gardistoj kaptis en kelkaj punktoj de linio Japanajn spionojn, vestitajn en Ĥinan veston kaj havantajn jam naturajn Ĥinajn harligojn ; la longeco de harligoj montris la tempon de prepariĝo al la milito. Interalie antaŭ nelonge estis kaptitaj en Mongolujo, du Japanaj spionoj, vestitaj en Mongolan vestaĵon ; ili sincere konfesis pri sia intenco eksplodi ian fervojan ponton kaj ankaŭ konfesis, ke ili estis oficiroj : unu kolonelo kaj unu kapitano ; ambaŭ estis juĝitaj per Rusa milita juĝo kaj ambaŭ kondamnitaj al morto.

Ili ambaŭ sin tenis la tutan tempon antaŭ la juĝo kaj post la juĝo ĝis la lasta momento de morto plej korekte, kaj ekscitis en ĉiuj ĉirkaŭantaj plej koran simpation. Siavice ili multefoje esprimadis al Rusaj oficiroj siajn dankojn por bona, nobla rilato al ili, kaj ĉiam ili aldonadis, ke ili neniam atendis renkonti en Rusoj tion, kion ili vidas ; ili pensis, ke ĉiuj Rusoj estas sovaĝuloj, malĝentilaj kaj kruelaj homoj, kaj kontraŭe ili vidas senriproĉe korektan rilaton al ili kaj homojn afablajn kaj delikatajn. Ili havis kun ili ĉirkaŭ unu milo da jenoj (Japana monsigno preskaŭ egala al Rusa rublo) kaj antaŭ la morto, ili petis Rusojn preni tiun-ĉi monon por Rusa Ruĝa-Kruco, sed Rusoj rifuzis, dirinte, ke tiu-ĉi mono estos pli necesa por iliaj propraj familioj, sed ili denove petis preni la monon por Ruĝa-Kruco, alklariginte, ke iliaj familioj estos bone zorgitaj per Japana Imperiestro kaj tial ili tute ne bezonas ĉi-tiun sumon. Laŭ

la propono de Rusoj, ili skribis la leterojn al siaj familioj, kaj en tiuj-ĉi leteroj ili skribis pri sia deziro donaci suprediritan sumon al Rusa Ruĝa-Kruco, kiel signon de danko por homeman rilaton. Kiam la juĝistoj demandis ilin, ĉu ili sciis la specon de puno, kiu ilin atendis en la okazo, se ili estus kaptitaj, ili respondis, ke ili tute bone sciis, kio ilin atendis, t. e. la morto, kaj ili aldonis : se ni, Japanoj, kaptus Rusan spionon, ni ankaŭ devus lin mortigi, ĉar tion postulas ankaŭ niaj leĝoj, kiel ankaŭ la leĝoj de tuta civilizita mondo. Oni ilin dispafis (anstataŭ pendigi) kaj ili renkontis la morton tute trankvile kaj kuraĝe. Malgraŭ ilia deziro, estas decidite sendi ilian monon kune kun la leteroj al iliaj familioj.

Mi rakontis al Vi iom pli detale tiun-ĉi malgajan fakton, ĉar ĝi montras, kian malveran komprenaĵon la Japanoj entute havis pri la Rusoj. Ŝajnas al mi, ke parte en tiu-ĉi cirkonstanco kuŝas la kaŭzo mem de milito. El tradukoj de multaj Japanaj gazetoj mi scias, ke Japanaj popolo kaj societo prezentadis al si la Rusan militistaron en tre malbona stato; tie oni priskribis la Rusoj kiel mizerajn malbravulojn, ĉiam malsobregajn, tute malklerajn, nekapablajn al ia serioza afero kaj t. p.; mi eĉ legis tradukon de unu Japana kanteto, verkita de ia Japana oficiro tuj post la komenco de la milito; en tiu-ĉi kanteto la aŭtoro rekte demandas siajn sampatrujanojn : « Ĉu vi scias la popolon, kiu indas nur unu solan nomon : malbravuloj? » Kaj jen, ĉarmita per la loga pentraĵo de facila venko super timema, malkapabla kaj samtempe granda nacio, la Japana popolo komencis pli kaj pli persiste postuli la anoncon de milito al Rusujo. Fine tiuj-ĉi postuloj fariĝis tiel laŭtaj, tiel persistaj, tiel energiaj ke jam nenia sobra voĉo kuraĝis kontraŭdiri kaj la registaro devis kontentigi la postulon.

La milito komenciĝis per la atako de Japana militŝiparo kontraŭ niaj ŝipoj « Varjag » kaj malgranda « Korejec » starintaj en Ĉemulpo.

Tiu-ĉi unua batalo montris al la Japanoj, ke Rusoj estas tute ne tiel timemaj, kiel oni kutimigis ilin pensi en iliaj gazetoj. La saman tagon post tiu-ĉi batalo, dume la nokto, tri aŭ kvar Japanaj minportiloj alproksimiĝis al Rusa militŝiparo, staranta sur ekstera pelvo de Port-Artur kaj vundis per minoj du niajn plej grandajn kaj plej bonajn armaĵŝipojn « Cesareviĉ » kaj « Retvizan » kaj unu grandan kroziston « Pallada ». Tiaj perdoj tiom malfortigis nian militŝiparon, ke pli aŭ malpli seriozaj aktivaj aferoj por ĝi fariĝis preskaŭ jam neeblaj, aŭ almenaŭ treege riskaj. Efektive « Cesareviĉ », « Retvizan », « Pallada », « Varjag » kaj « Korejec » — kvar grandaj kaj unu malgranda militŝipoj povis formiĝi nur per si mem tutan ŝiparon, kaj ili estis elkondukitaj el militvico eĉ antaŭ la komenco de milito.

Post tiu perdo plej prudente por nia ŝiparo estus atendi la plibonigon de « Cesareviĉ », « Retvizan » kaj « Pallada » kaj la alvenon de helpanta ŝiparo el Rusujo kaj dume pasive malhelpi al la faroj de Japana ŝiparo. Kaj tiel ĝi agis ĝis la malfeliĉega pereo de nia armaĵŝipo « Petropavlovsk » kune kun brava admiralo Makarov. Dume la tempo de la komenco de milito ĝis lastaj tagoj la Japanoj havis multajn okazojn por konvinkiĝi, ke ilia rigardo sur la Rusojn, doninta al ili la kuraĝon anonci al la Rusujo la militon, estis tute malvera; kvankam tiuj-ĉi okazoj estis malfeliĉaj por Rusoj, sed sendepende de tio-ĉi, nur per si mem ili montris tiajn flankojn, tiajn trajtojn de Rusa soldato, tian grandecon de lia animo per kiuj povus fieriĝi ĉiu plej nobla homo.

Mi ne scias, ĉu Vi aŭdis ion pri la cirkonstancoj de pereo de rusa minportisto « Stereguŝĉij ». Kiam preskaŭ ĉiuj ŝipanoj kaj oficiroj de la tiu-ĉi minportisto estis jam mortigitaj per malamikaj pafilegoj, Japana minportisto alproksimiĝis al ĝi por preni ĝin per tirŝnurego; en tiu momento sur minportisto estis ankoraŭ vivaj ses ŝipanoj; kvar el ili sin kaŝis en malsupran parton de l' minportisto, fermis la pordon kaj neniaj petegoj de Japana oficiro ne povis elvoki ilin el ilia bonvola malliberejo. Tia agado estis neklarigebla ĝis tia momento, kiam la Japanoj rimarkis, ke kaptita minportisto subite komencis rapide trempiĝi en la akvon : okaziĝis, ke tiuj-ĉi du simplaj ŝipanoj, sin kaŝintaj en trumo (malsupra parto de l' ŝipo) malkovris la kilŝtopojn kaj intence tiamaniere dronigis sian ŝipeton por ne donaci ĝin al malamiko. Ĉu tia ago ne estas plej alta heroeco ? Oni devas nur prezenti al si pli reale la situacion de tiuj-ĉi du simplaj homoj, sidantaj en malluma malsupraĵo de l' ŝipo kaj per siaj manoj bonvole malkovrantaj la klapojn, tra kiuj malvarma, sala mara akvo kun bruo eniras en la ŝipon, plenigas la tutan spacon en kiu sidis tiuj-ĉi du homoj kaj dronigas la ŝipeton kune kun tiuj-ĉi du modestaj herooj.

Por pli inde taksi ilian agon, oni devas rimarki, ke ili tute neatendis, ke iu-ajn eksciu iam pri ilia faro kaj iliajn nomojn, ĉar ili estis lastaj, restintaj sur la ŝipeto, kaj ni eksciis pri ilia sindonema morto el Japanaj fontoj, el rakonto de unu Japana mara oficiro, vidinta per propraj okuloj la tutan historion kaj priskribinta ĝin en unu Japana ĵurnalo, el kiu ĝi estis transpresita en kelkajn Eŭropajn gazetojn.

Ne malpli multe tragedia estis la pereo de alia nia minportulo (minporta milita ŝipo) « Straŝnij », sur kiu ankaŭ estis ĉirkaŭmortigitaj aŭ elvunditaj tutaj ŝipanoj kaj fine restis nur unu leŭtenanto Malejev, kolosa grandegulo; li ne deziris kapitulaci eĉ tiam, kiam la pereo de minportulo fariĝis neevitebla kaj propramane daŭrigis pafi el pafilegoj en malamikon ĝis la momento, kiam Japana kuglego ĉesigis tiun-ĉi junan vivon kaj la ŝipeto ankaŭ komencis droni. Ĝuste en tiu momento aperis por helpo Rusa krozisto « Bajan » (en traduko « kantisto de antikvaj popolaj legendoj ») kaj li jam povis savi nur kvin vunditajn ŝipanojn — ŝipeto kune kun restaj ŝipanoj kaj kun leŭtenanto Malejev dronis.

La unua iom serioza batalo tera, estinta 18[a] aprilo-1[a] majo, ankaŭ ne estis feliĉa por ni, dank'al okaza malegaleco de niaj kaj malamikaj fortoj; de nia flanko partoprenis en la batalo sub Turenĉen apud la rivero Jalu du regimentoj, t. e. ses batalionoj de infanterio kaj du baterioj pafilegaj kaj unu kuglarjetanto; de la flanko de Japanoj estis ĉirkaŭ tridek batalionoj de infanterio kaj sep baterioj pafilegaj.

Vi kredeble jam scias la rezultatojn : unu nia regimento, nome 11[a], estis tute disbatita kaj alia ankaŭ multe eksuferis; entute ni perdis dume tiu-ĉi batalo ĉirkaŭ 2500 homojn mortigitajn kaj vunditajn kaj 22 pafilegojn; la lastaj estis forlasitaj, ĉar ĉiuj

ĉevaloj estis mortigitaj; la soldatoj mem penadis eltiri la pafilegojn propramane, sed tio-ĉi elmontriĝis neebla kaj nur vane pereis multaj vivoj : la pafilegoj estis dense ĉirkaŭitaj per malvivaj korpoj de soldatoj, penintaj ilin eltiri. Tri fojojn la regimento iradis en atakon « per bajonetoj », sed ĉiun fojon la Japanoj ne prenadis bajonetan atakon, kaj rapide forkuradis malantaŭen al siaj rezervoj, kiuj rekontadis niajn atakantojn per fortaj pafaroj.

Interese estas tio, ke kiam post niaj du bajonetaj atakoj la komandanto de l' regimento estis mortigita kaj ĉiuj aliaj oficiroj estis ankaŭ aŭ mortigitaj aŭ vunditaj, elpaŝis antaŭen la regimenta pastro kaj kun kruco en la manoj, ekkondukis la restaĵon de regimento en trian bajonetan atakon kaj baldaŭ li ankaŭ falis, vundita per du kugloj; la soldatoj levis lin kaj elportis sur la manoj kaj tiun-ĉi fojon ili trabatiĝis per bajonetoj tra l' malamiko kaj savis la regimentan standardon.

Tia malgaja rezultato estis la sekvo de okaza eraro de unu el komandantoj, ordoninta al 22ª regimento, kovrinta la trairon en maldekstra flugilo de nia militistaro, foriri malantaŭen.

Tio-ĉi estis farita du aŭ tri tagoj antaŭ la batalo ; la regimento foriris je 60 kilometroj kaj la trairo restis libera Tiun-ĉi cirkonstancon tre bone kaj saĝe uzis Japanoj kaj per tiu-ĉi trairo ili ĉirkaŭis niajn du regimentojn per grandaj fortoj kaj komencis ilin dispafadi de ĉiuj flankoj. La artileriaj ĉevaloj kaŝitaj malantaŭe de niaj fortoj trafis ankaŭ en la rondon, formitan per Japanoj kaj la lastaj mortigis ilin ĉiujn per pafila fajro kaj tial niaj baterioj restis sen ĉevaloj kaj la pafilegoj ne povis esti savitaj. Tamen antaŭ ilin forlasi, niaj artileristoj ekrompis iliajn serurojn, t. e. tute ilin maltaŭgigis.

Japana komandanto, raportinte pri tiu-ĉi batalo, diris pri Rusoj : « La malamiko aperigis furiozan kontraŭstaron kaj kuraĝe batiĝis ĝis la fino ». Mi nescias kian opinion pri la Rusa militistaro havis antaŭ la milito tiu-ĉi komandanto, sed la popolo Japana, havinta ĝis la milito pri la militaj ecoj de Rusa soldato dank' al artikoloj de siaj gazetoj tre malbonan opinion, devos tre baldaŭ ĝin ŝanĝi, kaj tial la Japanujo komprenos, ke ĝi prenis sur sin la problemon nelaŭfortan, kaj ĝi ploros, sed estos jam malfrue. Povas esti ke ankoraŭ du, aŭ eĉ tri monatojn la Japanoj havados partajn sukcesojn, sed la fino estos por ili malfeliĉega, plorinda..... — Tute ne kun ĝojo mi diras tiujn-ĉi vortojn. Kontraŭe, mi rigardas entute tiun-ĉi militon per tre malgajaj okuloj, kaj se la sorto de milito dependus nur de mia deziro, mi ĝin haltiĝus tuj. Sed, bedaŭrinde, nun neniu povas haltigi tiun-ĉi teruran homomortigan tragedion, kaj mi ne povas ne pensi pri ĝiaj rezultatoj. Kaj tiuj-ĉi rezultatoj estos, kiel mi jam diris, tre malgajaj por la Japanujo : ĝi estos plene disbatita sur la kampo de batalo kaj ĝia hejma regna bonstato estos ruinigita por longa tempo.

Se Vi interesiĝas scii, kial mi tiel decide kaj sendube parolas pri la demando, kiu ankoraŭ ne estas solvita, sur kiaj faktoj mi fondas mian opinion en formo tiel decidema, mi respondos al Vi tiel : elkalkulu la ekzistantan kvanton de Rusaj soldatoj kaj de Japanaj, elkalkulu eblan kvanton de soldatoj en ambaŭ nacioj, elkalkulu la monajn rimedojn de ambaŭ nacioj kaj fine enrigardu en la animojn kaj korojn de ĉiuj Rusaj militistoj kaj ĉiuj aliaj Rusaj regnanoj, kaj Vi komprenos kaj ekvidos klare kia devas esti la fino de tiu-ĉi milito. Mi memoras la militon Rusaturkan, kaj mi vidas ke patriota humoro de tuta Rusujo nun estas almenaŭ trioble pli forta kaj alta ol estis tiam.

Estas facile ĉi-tion kompreni. Tiam la Rusa popolo mem ne estis ofendita per la kaŭzoj de milito ; tiam la militon anoncis la Rusujo mem, kaj anoncis ĝin ne pro senpera ofendo al ni de la flanko de Turkujo, sed nur kun la celo defendi fratan popolon.

Tia kaŭzo ne enhavis en si ion senpere ofendan por la Rusujo.

Tute alia situacio estas nun. La milito estis anoncita al ni kaj komencita per Japanujo kontraŭ la deziro de nia registraro; ni ĉiuj sciis bone, ke nia imperiestro estis tute preta fari ĉiujn cedojn, postulitajn de Japanujo kun la celo eviti la militon, sed Japanoj ne deziris eĉ elatendi la ricevon de respondo de nia registraro kaj subite ĉesis la rilatojn.

Tia ago profunde ofendis kaj ekkolerigis tutan Rusan nacion kaj donis tial al la milito la signifon de demando de honoro de tuta nacio. Nun neniu Ruso demandas sin, ĉu estas por ni bone aŭ nebone militi kun Japanujo, sed ĉiu scias ke oni devas militi kaj neniu Ruso, permesos ke Rusujo estu venkita.

Mi havis multajn okazojn paroli pri ĉi-tiu milito kun eĉ nerusaj Rusanoj, — Poloj, Tartaroj, — kaj ĉiuj flamas per la sama deziro : disbati, dispremi Japanujon ; kaj tia humoro estas la sekvo de ofendego, kiun Japanoj kaŭzis al Rusujo, ĉesinte maldelikate la rilatojn antaŭ, ol nia pacema Caro havis la tempon eldiri sian lastan vorton, kiu devus — ni tion-ĉi scias — kontentigi ĉiujn postulojn de Japanujo.

Ĉio tio-ĉi havas tian sekvon, ke nun militas ne « Rusujo » kun « Japanujo » — kiel du registraroj, — sed militas Rusa popolo kun Japana popolo, kaj, kiam militas inter si du popoloj, oni devas kompari ne kvanton kaj econ de iliaj militistaroj, sed nur la kvanton de ilia loĝantaro entute. Tial mi diras, ke la fino de tiu-ĉi milito estas tre malgaja por la Japanujo.

Ĝis nun Japanujo jam vidis la ecojn de Rusaj soldatoj — baldaŭ ĝi ekvidos ankaŭ iliajn kvantojn, kaj tiam ĝi komprenos, ke ĝi ekfaris grandan eraron, kaj prenis sur sin aferon tute nelaŭfortan.

—

Mi forgesis aldoni en mia artikoleto, ke la kvanto de mortigitaj Japanoj sub la Turenĉen, sciigita oficiale per Japana generalo Kuroki estas sendube nevera. Niaj vunditaj soldatoj kaj oficiroj, partoprenintaj en tiu-ĉi batalo, ĉiuj rakontas egale, ke sur multaj punktoj de batala kampo, de kiuj Japanoj komencadis la atakojn, kuŝadis tutaj remparoj, tutaj montoj de iliaj korpoj, vunditaj kaj mortigitaj. La niaj kalkulas la Japanajn perdojn en tiu-ĉi batalo neniel malpli multe ol 3.000-4.000 homojn.

Nia militistaro ĉiam daŭrigas alvenadi el Rusujo kaj nia komandanto intencas doni la decidan batalon nur tiam, kiam ni havos kontraŭ ĉiu Japana soldato 1 $^{1}/_{2}$ Rusojn.

N. KAZI-GIREJ.

Tra la Mondo Esperantista.

La agemo de la Germanaj Esperantistoj estas vere rimarkinda kaj la grandnombro da libroj kaj artikoloj pruvas ke tiu agemo estas ĉiutaga kaj persista. Inter la propagandaj folioj ricevitaj el Berlin'o, ni notu la folion « Für die Blinden » (por la blinduloj) ; niaj gelegantoj konstatos ke niaj Germanaj amikoj ne volis alveni estante la lastaj por la disvastigado de la lingvo ĉe tiuj malfeliĉuloj. La vortaro German-Esperanto, kiu aperis de kelkaj semajnoj, estas hodiaŭ plenigita per apero de la vortaro Esperanto-Germana de Sro Hermann Jürgensen.

Krom la propaganda broŝuro de Sro Borel kies tiolon oni trovos en nia speciala rubriko, ni ricevis broŝureton enhavantan la artikolon de Sro H. Knobel pri kiu ni jam raportis kaj Germana traduko de la libro de Dro L. Couturat : La langue internationale. Aldonu al tiuj propagandaj broŝuroj la artikolon de Sro H. Elbelt en la ĵurnalo « Tägliche Rundschau » (9 junio) el Berlino kaj tiun, kiun enhavas la revuo « Der Naturarzt » (no 6, Junio 1904). Fine la kuraĝa ĵurnalo « Esperantaj sciigoj » alportas al ni, ĉiumonate, la plej bonajn novajojn el Germanujo kaj nova kunfrato aperis el Munĥeno, kiun redaktas Sro L. E. Meier. Ni deziras bonvenon al la « Munĥena Esperantisto » kaj ni esperas ke li subtenos, alte kaj forte, la standardon de Esperanto en suda Germanujo.

La Viena Esperanta klubo kunvenos regule en la gastejo Brusatti, I. Schauflergasse, 6. La komitato estas : Prezidanto, Teodoro Helf ; vicprezidanto, Johano Schröder ; skribisto, Karlo Klein ; kasisto, Karlo F. Ahlgrimm kaj arĥivisto, Alberto J. Ostermeyer. La adreso estas :

« Esperanto-Klub, Wien, III. /2 (Aŭstrujo).

***

Niaj Francaj samideanoj, kiuj akiris jam belegajn rezultatojn, daŭrigas neĉesan propagandon. La grupo de Amiens organizis la 2an de Julio vesperkoncerton kaj paroladeton de Sro J. Delfour, la simpatia sekretario de la grupo. Dank' al tiu nelacebla propagandulo, Esperanto ricevis tre bonan akcepton en la urboj Abbeville kaj Péronne, kie kursoj estos baldaŭ fonditaj.

Ni rimarku ke, en Francujo, la ĉefaj oficistoj de la registaro kaj de la urboj, sin interesas al la paroladoj de niaj amikoj kaj apogas la Esperantan movon. En Belgujo, ni malofte renkontis eĉ ĝentilan akcepton sed ofte indiferentecon !

A travers le monde Espérantiste.

L'activité des espérantistes allemands est vraiment remarquable et le grand nombre de livres et d'articles publiés prouve que cette activité est quotidienne et soutenue. Parmi les feuilles de propagande reçues de Berlin, notons la feuille « Pour les aveugles » ; nos lecteurs et lectrices constateront que nos amis allemands n'ont pas voulu arriver les derniers pour la diffusion de la langue internationale chez ces malheureux. Le dictionnaire Allemand-Esperanto qui a paru il y a quelques semaines est aujourd'hui complété par l'apparition du dictionnaire Esperanto-Allemand de M. H. Jürgensen. Outre la brochure de propagande de M. J. Borel, dont on trouvera le titre dans notre rubrique spéciale, nous avons reçu la brochure contenant l'article de M. H. Knobel dont nous avons déjà parlé, et la traduction allemande du livre du Dr L. Couturat : la Langue internationale. Ajoutez à ces brochures de propagande l'article de M. H. Elbelt dans le journal « Tägliche Rundschau » (9 juin) de Berlin et celui inséré dans la revue « Der Naturarzt » (juin 1904). Enfin le courageux journal « Esperantistische Mitteilungen » nous apporte, mensuellement, les meilleures nouvelles d'Allemagne et un nouveau confrère vient de paraître à Munich ; il est dirigé par M. L. E. Meier. Nous souhaitons la bienvenue à « Munĥena Esperantisto » et nous espérons qu'il soutiendra haut et ferme le drapeau de l'Esperanto dans l'Allemagne méridionale.

Le groupe espérantiste de Vienne se réunit régulièrement. On trouvera dans le texte ci-dessus les noms et adresse du comité.

***

Nos partisans français, qui déjà ont obtenu de magnifiques résultats, continuent une propagande incessante. Le groupe d'Amiens a organisé le 2 juillet un concert avec causerie de M. J. Delfour, son sympathique secrétaire. Grâce à cet inlassable propagateur, l'Esperanto a reçu un excellent accueil dans les villes d'Abbeville et de Péronne, où des cours seront bientôt fondés.

Remarquons qu'en France les autorités gouvernementales et municipales s'intéressent aux conférences de nos amis et appuient le mouvement Espérantiste. En Belgique nous ren-

Dwars door de Esperantische wereld.

De bedrijvigheid der Duitsche Esperantisten is waarlijk opmerkenswaardig en het groot getal uitgegeven boeken en artikelen bewijst dat deze bedrijvigheid dagelijksch en aanhoudend is. Melden wij onder de propagandabladen uit Berlijn ontvangen, het blad « Voor de blinden » ; onze lezers en lezeressen zullen bestatigen dat onze Duitsche vrienden het laatst niet willen opkomen ter uitbreiding van de wederlandsche taal bij deze ongelukkigen. Het Duitsch-Esperantisch woordenboek, dat over eenige weken verschenen is, is heden volledigd, door het verschijnen van het Esperantisch-Duitsch woordenboek van M. H. Jürgensen. Buiten de propagandabrochuur van M. J. Borel, waarvan men den titel onder onze bijzondere rubriek zal vinden, hebben wij de brochuur ontvangen, het artikel van M. H. Knobel bevattende, over hetwelk wij reeds gesproken hebben, en de Duitsche vertaling van het boek van Dr L. Couturat : « De wederlandsche taal ». Voeg bij deze propagandavlugschriften het artikel van M. H. Elbelt in het dagblad « Tägliche Rundschau », (9 Juni) van Berlijn en dit ingelascht in het tijdschrift : « Der Naturarzt » (Juni 1904). Eindelijk brengt ons het moedige dagblad « Esperantistische Mitteilungen », maandelijks het beste nieuws uit Duitschland en een nieuwe confrater komt te Munich te verschijnen ; hij is bestuurd door M. L. E. Meier. Wij heeten de « Munĥena Esperantisto » *welkom en wij hopen dat hij hoog en kloek het vaandel van het Esperanto zal ophouden in Zuid-Duitschland.*

De Esperantische groep van Weenen vergadert regelmatig. Men zal in den tekst hieronder de namen en het adres van het comiteit vinden.

***

Onze Fransche aanhangers, die reeds heerlijke uitslagen bekomen hebben, zetten eene onophoudelijke propaganda voort. De groep van Amiens heeft den 2 Juli een muziekfeest ingericht, met eene voordracht van M. J. Delfour, haren sympathieken geheimschrijver. Dank aan dezen onvermoeibaren verspreider heeft het Esperanto een uitmuntend onthaal genoten in de steden Abbeville en Peronne, waar weldra leergangen zullen ingericht worden.

Bemerken wij dat in Frankrijk de staats- en stadsoverheden belang stellen in de voordrachten van onze vrienden en de Esperantische beweging ondersteunen. In België ontmoeten wij nauwe-

Nia bona propagandulo en Algerio, S[ro] Kapitano Capé ricevis bedaŭrindajn kaj nepripensitajn artikolojn, tute nemeritajn, kiuj, ni tion esperas, alkondukos al li la simpation de ĉiuj sinceraj patriotoj. La ĵurnalo « Les nouvelles d'Alger » publikigis en Franca lingvo, tre interesan artikolon, senditan de Angla Esperantisto pri vizito de la Germana Imperiestro en la insulo Malte. Esperanto estos baldaŭ la vera lingvo difinita por la precizaj kaj rapidaj informoj ĉe la ĉiutaga gazetaro.

La sindona prezidanto de la grupo de « La Rochelle » S[ro] Sam. Meyer, alprenante la devizon « Ni semas kaj semas konstante » skribis propagandan broŝureton: Une langue internationale. Pourquoi? Comment? (Kial? Kiel?). Tiu broŝureto, prezentas la demandon tre inteligente kaj tre lerte, ĝi varbos certe al nia kaŭzo, multajn novajn adeptojn.

Ni altiras ankaŭ atenton de niaj gelegantoj al la broŝuro eldonita de la Lyon'a grupo pri: Nuna Stato de Esperanto en la Mondo. Tiun broŝuron oni povas ricevi en Franca lingvo aŭ en Esperanto sin turnante direkte al S[ro] Jean Patricot, 22, rue de la République, Lyon (unu ekz. 0-15, 50 ekz. 6.00 f.).

***

Nia Bulgara kunfrato « Rondiranto » komencis sian trian jaron; ĝi estas redaktata de nova redakcia komitato kaj fariĝis oficiala organo de la Societo Bulgara por propagandado. La redakcia direktoro estas S[ro] G. Aktarĝief, str. « Car Ŝiŝman » 30, en Sofia, kaj S[ro] Oreŝkov, en Plovdiv, ankoraŭ ricevas abonmonon kaj anoncpagon. La ĵurnalo estas tre interesa, tre ofte ilustrita kaj donas premiojn lote dividitajn; ni ĝin rekomendas al niaj amikoj ĉar ĝi meritas tion.

La Bulgara Societo por propagandado eldonis apartan folion enhavantan plenan gramatikon kaj vortareton sufiĉe plenan por skribi simplan leteron. Estas bona rimedo por enkonduki la lingvon ĉe la diversajn societojn kaj mondojn (sciencan, artan, industrian, komercan k. t. p.) Jam, ekzistis samaj foliojn en ĉiuj lingvoj; bedaŭrinde ili ne estas plu aĉeteblaj krom ĉe niaj Anglaj kaj Bulgaraj amikoj. La disvastigo de la lingvo inter blinduloj ricevis ankaŭ bonan akcepton en Bulgarujo. Ĉar ni ricevis tradukon de la verko de S[ro] Th. Cart « Premières leçons ». La plano de tiu verko estas tre simpla: la ekzercoj, presitaj en

controns à peine de temps à autre un accueil poli, mais surtout de l'indifférence! Notre bon propagateur en Algérie, M. le capitaine Capé a été l'objet d'attaques regrettables, irréfléchies et tout à fait imméritées, mais, nous l'espérons, elles lui vaudront la sympathie de tous les patriotes sincères. Le journal « Les nouvelles d'Alger » a publié en langue française un très intéressant article, envoyé par un espérantiste anglais, sur la visite de l'Empereur d'Allemagne à l'île de Malte. L'Esperanto sera bientôt la langue tout indiquée pour les informations rapides et précises chez la presse quotidienne.

Le dévoué président du groupe de La Rochelle, M. Sam. Meyer, adoptant la devise « nous semons et semons constamment » vient d'écrire une petite brochure de propagande: Une langue internationale. Pourquoi? Comment? Elle présente la question d'une façon très intelligente et très habile; elle recrutera certainement à notre cause de nombreux adeptes nouveaux.

Nous attirons aussi l'attention de nos lecteurs sur la brochure éditée par le groupe de Lyon sur l'état actuel de l'Esperanto dans le monde. On peut recevoir cette brochure en langue française ou en Esperanto en écrivant à l'adresse cidessus.

***

Notre confrère bulgare « Rondiranto » a commencé sa troisième année; il est rédigé par un nouveau comité de rédaction et est devenu l'organe officiel de la Société bulgare de propagande. Le directeur de la rédaction est M. G. Aktarĝief de Sophia et M. Oreŝkov, de Plovdiv, continue à recevoir les abonnements et les annonces. Le journal est fort intéressant, très souvent illustré et donne des primes réparties par le sort; nous le recommandons à nos amis: il le mérite.

La Société bulgare de propagande a édité une feuille volante contenant toute la grammaire et un vocabulaire suffisamment complet pour écrire une simple lettre. C'est un bon moyen pour introduire la langue dans les divers milieux et dans les mondes scientifique, artistique, industriel, commercial, etc. Jadis, il existait des feuilles semblables pour toutes les langues; malheureusement on ne peut plus se les procurer, sauf chez nos amis Anglais ou Bulgares. La diffusion de la langue parmi les aveugles a reçu aussi bon accueil en Bulgarie, car nous avons reçu la traduction du travail de M. Th. Cart « Premières leçons ». Le plan de cette œuvre est fort simple: les exercices imprimés en lettres Braille sont destinés à tous les

lijks van tijd tot tijd een beleefd onthaal, maar meest de onverschilligheid! Onze goede verspreider in Algiers, M. de kapitein Capé, is het voorwerp geweest van beklagenswaardige, onbedachte en heel onverdiende aanvallen, maar, wij hopen het, zij zullen hem de achting van alle rechtzinnige vaderlanders verschaffen. Het dagblad « Les nouvelles d'Alger » heeft, in Fransche taal, een zeer schoon artikel uitgegeven, ingezonden door een Engelschen esperantist, over het bezoek van den keizer van Duitschland aan het eiland Malta. Het Esperanto zal weldra de recht aangewezen taal zijn voor de vlugge en juiste inlichtingen in de dagelijksche drukpers.

De verkleefde voorzitter der groep van La Rochelle, M. Sam. Meyer, de kenspreuk aannemende: « wij zaaien en zaaien gestadig» komt een klein propagandavlugschrift te schrijven: « Eene wederlandsche taal. Waarom? Hoe? » Het stelt de vraag op eene zeer verstandige en zeer behendige wijze; het zal heel zeker talrijke nieuwe aanhangers voor onze zaak winnen.

Wij roepen de aandacht onzer lezers op het vlugschrift uitgegeven door de groep van Lyon, over den tegenwoordigen toestand van het Esperanto in de wereld. Men kan dit vlugschrift ontvangen in Fransche taal of in Esperanto met te schrijven op het adres hierboven.

***

Onze Bulgaarsche confrater « Rondiranto » heeft zijn derde jaar begonnen; hij wordt door een nieuw opstelcomiteit opgesteld en is het officieel orgaan geworden van de Bulgaarsche propagandamaatschappij. De bestuurder van den opstelraad is M. G. Aktarĝief, van Sophia en M. Oreŝkov, van Plovdiv, ontvangt voort de inschrijvingen en aankondigingen. Het dagblad is zeer belangrijk, zeer dikwijls met figuren versierd en geeft premiën door het lot toegewezen: wij bevelen het aan onze vrienden; het verdient dit.

De Bulgaarsche propagandamaatschappij heeft een vlugbladje uitgegeven bevattende de geheele spraakkunst en eene genoegzaam volledige woordenlijst om een eenvoudig briefje te schrijven. Het is een goed middel om de taal binnen te leiden in verschillende middens, en in de wetenschappelijke, kunst-, nijverheids-, handelswerelden, enz. Eertijds bestonden zulke bladen voor al de talen; ongelukkiglijk kan men ze zich maar meer verschaffen bij onze Engelsche en Bulgaarsche vrienden. Het verspreiden der taal onder de blinden heeft een goed onthaal genoten in Bulgarië, want wij hebben de vertaling ontvangen van het werk van M. Th. Cart: « Premières leçons ». Het plan van dit werk is zeer eenvoudig: de oefeningen in Braille-letters zijn bestemd voor al de landen;

Braille-literoj estas difinitaj por ĉiuj landoj, tial sufiĉas posedi la libron de profesoro por ekkomenci instrui la blindulojn de ia lando.

***

Ni rekomendas ankoraŭ al niaj gelegantoj, precipe al la junaj, la entreprenon de la « Juna Esperantisto » direktita de Genevo kaj celante raporton pri la movado kaj stato de Esperanto inter la tutmonda junularo. La estonteco de Esperanto estas en la manoj de niaj junaj amikoj; kiam niaj nunaj direktantoj estos malaperigitaj, la nunaj junuloj ilin anstataŭigos. Ni devas do helpi ilin kaj sincere gratuli tiujn, kiuj entreprenis kunligi la junajn penadojn. Ĉiujn eblajn informojn pri Esperanto inter junularo, oni povas sendi, sen prokrasto, ĉe la sekretariejo de « Juna Esperantisto » 9 avenue des Vollandes, Genève (Svislando).

***

Kun plezuro ni vidas ke la dua eldono de la broŝuro « Skizo kaj tabeloj por konstruo de kurioza sunhorloĝo inter polusoj kaj ekvatoro » verkita de S^{ro} S. Poljanskij, aperis en formo multe pli bela kaj komforta ol la unua ; ĝia kosto tamen estas malaltigita ĝis 20 centimoj, kio certe helpos la diskoniĝon de tiu libro jam klasika en la scienca Esperanto.

La Itala traduko « L'Esperanto in dieci Lezioni » kiun faris grafo Albert Gallois, permesos al la Italaj Esperantistoj instrui la lingvon tre rapide ĉirkaŭ ili. La libro de S^{roj} Th. Cart kaj M. Pagnier estas nun tradukita en preskaŭ ĉiuj lingvoj Eŭropaj ; estas la plej bela laŭdo kiun oni povas fari al tiu utila lernilo.

***

Granda nombro da komercaj firmoj helpas propagandon de la lingvo per disdono de Esperantaj reklamoj kaj prospektoj. La firmo S. Gaumont kaj k^{io}, 57 kaj 59 rue St Roch, Paris rekomendas siajn produktaĵojn kaj pretigas katologon en Esperanto de siaj fotografaj kaj kinematografaj aparatoj. S^{roj} Hatchard kaj Castarede, High Holborn, 71, Londono, eldonos baldaŭ novan ĵurnalon « The Note Book » (La notlibro) en kiu estos enlokigitaj Esperantajn lecionojn kaj artikolojn.

---

pays, c'est pourquoi il suffit de posséder le livre du professeur pour commencer à enseigner aux aveugles de n'importe quelle langue.

***

Nous recommandons encore à nos lecteurs et lectrices, particulièrement aux jeunes, l'entreprise du journal « Juna Esperantisto » dirigée de Genève et ayant pour but d'étudier le mouvement et l'état de l'Esperanto parmi la jeunesse du monde entier. L'Avenir de l'Esperanto est entre les mains de nos jeunes amis; lorsque nos dirigeants actuels seront disparus, les jeunes d'aujourd'hui devront les remplacer. Nous devons donc, les aider et féliciter sincèrement ceux qui ont entrepris de réunir les jeunes efforts. Toutes les informations au sujet de l'Esperanto chez la jeunesse, peuvent être adressées, sans retard, au secrétariat du journal Suisse, 9, Avenue des Vollandes, Genève.

***

Nous voyons avec plaisir que la seconde édition de la brochure « Esquisse et tables pour la construction d'un curieux cadran solaire entre les pôles et l'équateur» de M. S. Poljanskij, vient de paraître sous une forme beaucoup plus belle et plus commode que la première ; cependant son prix a été abaissé à 20 centimes, ce qui aidera à faire connaître ce livre, déjà classique de l'Esperanto Scientifique.

La traduction italienne de « L'Esperanto en 10 leçons » qu'a faite le comte Albert Gallois, permettra aux Espérantistes italiens d'enseigner la langue très rapidement autour d'eux.

Le livre de MM. Th. Cart et Pagnier est actuellement traduit dans presque toutes les langues européennes ; c'est le plus bel éloge qu'on puisse faire de ce livre utile.

***

Un grand nombre de firmes commerciales contribuent à la propagande de la langue par la distribution de réclames et de prospectus en Esperanto. La firme S. Gaumot et Cie de Paris recommande ses productions et prépare un catalogue de ses appareils pour la photographie et la cinématographie, le tout en Esperanto. MM. Hatchard et Castarede de Londres, éditeront bientôt un nouveau journal « The Note Book » dans lequel seront insérés des leçons et des articles. M. Bolingbroke

het is daarom dat het genoeg is het boek van den professor te bezitten om de blinden van gelijk welke spraak te onderwijzen.

***

Wij bevelen nog onze lezers en lezeressen, bijzonderlijk de jongen, aan, de onderneming van het dagblad : «Juna Esperantisto», gericht uit Genève en tot doel hebbende de beweging en den toestand van het Esperanto onder de jeugd der geheele aarde te bestudeeren. De toekomst van het Esperanto is in de handen van onze jonge vrienden, als onze tegenwoordige bestuurders zullen verdwenen zijn, zullen de jongen van heden ze moeten vervangen. Wij moeten ze dus helpen, en rechtzinniglijk gelukwenschen deze die ondernomen hebben de jonge pogingen te vereenigen. Al de inlichtingen aangaande het Esperanto bij de jeugd, mogen zonder uitstel gestuurd worden naar het Secretariaat van het Zwitsersch dagblad, 9, Avenue des Vollandes, Genève.

***

Wij zien met voldoening dat de tweede uitgave van het vlugschrift : « Schets en tabellen voor het samenstellen van eene zonderlinge zonneplaat tusschen de polen en den evenaar » door M. S. Poljanskij, onder eenen veel fraaieren en gemakkelijkeren vorm dan de eerste komt te verschijnen ; nogtans is zijn prijs gedaald tot 20 centiemen, hetgeen zal bijdragen om dit reeds klassiek boek van het wetenschappelijk Esperanto te doen kennen.

De Italiaansche vertaling van « Het Esperanto in 10 lessen » die de graaf Albert Gallois gemaakt heeft, zal aan de Italiaansche Esperantisten toelaten zeer snel de taal rond hen te onderwijzen.

Het boek van de heeren Th. Cart en Pagnier is tegenwoordig in bijna al de Europeesche talen overgezet ; het is de schoonste lof dien men over dit nuttig boek maken kan.

***

Een groot getal handelsfirmas werken mede aan de propaganda van de taal door het uitdeelen van reclamen en prospectussen in Esperanto. De firma S. Gaumot & Cie van Parijs, beveelt hare voortbrengselen aan en bereidt eene cataloog van hare toestellen voor lichtdruk en cinématographie, alles in Esperanto. De heeren Hatchard en Castarede van Londen, zullen weldra een nieuw dagblad uitgeven « The Note Book » waarin lessen en artikelen zullen gelascht worden. M. Bolingbroke Mudie, opsteller van

S^ro Bolingbroke Mudie, redaktoro de « The Esperantist » faris plensukcesan paroladon pri sia vojaĝo en Boulogne S/mer kaj fondis grupon en Dover. La ĵurnaloj « Dover Standard » kaj « La France du Nord » raportis longe pri la entrepreno de nia kuraĝa kunfrato kiu detale skribis, pri sia vojaĝo en la Julia numero de la Angla Esperantista ĵurnalo.

***

Tre bonan sciigon, se ĝi efektiviĝos, ni legis en la lasta numero de « L'Espérantiste ». Niaj Rusaj amikoj sukcesos eldoni Esperantan gazeton pri kiu ni povos baldaŭ doni detalojn.

Esperanto marŝadas, ĝi neniam haltos, kaj momento baldaŭ alvenos kiam ĉia lando havos sian propran ĵurnalon. Ĉiuj samideanoj devas helpi la kuraĝajn penojn de la propaganduloj, eĉ per necesaj oferoj. Sukceso elvenos el tio.

Jos. JAMIN.

Kontenta homo.

Verko en prozo de J. S. Tourgenev.

Tra unu strato de l' ĉefurbo rapidiras junula homo. Lia irado estas gaja kaj lerta, liaj okuloj bluiĝas, la lipoj ridetas kaj agrable ruĝiĝas lia kortuŝa mieno... li estas tute kontenta kaj gaja.

Kio renkontiĝis kun li?

Ĉu li ricevis heredon? Aŭ suprigis li en ia ofico?

Aŭ rapidas je ama renkonto? Aŭ simple ĉu li sate manĝis kaj la sana sento, la sento je sateco gajigis lian animon? Ĉu li ne esperis ian ordenon je braveco aŭ merito?

Sed ne. Li verkis kalumnion kontraŭ unu el siaj amikoj, zorge disvastigis ĝin, aŭdis tion ĉi saman kalumnion el la buŝo de multaj inter siaj konatuloj kaj li mem kredis tion ĉi kalumnion.

O! kiel kontenta estas li nun, kiom feliĉa li sentas sin mem en tiu ĉi minuto!

Tradukis J. DAVIDOV,
Silistra (Bulgarujo).

Avizo.

De la 25^a de Julio 1904, la adreso de S^ro Jos Jamin, ĉefredaktoro de « La Belga Sonorilo » estos:

78, rue de la Longue Haie,
Bruxelles.

Ni petas ĉiujn amikojn kaj korespondantojn ke ili notu bone tiun novan adreson.

Al la ĉefredaktoro oni bonvole sendos la interŝanĝojn, novajn librojn, ĵurnalojn, informojn, sciigojn kaj ĉion, kio estas difinita por propagando kaj disvastigado de la lingvo.

—

Ni ankoraŭ sciigas ke la adreso de nia kunredaktoro S^ro Lucien Blanjean estas nun

83, rue du Collège,
Ixelles-Bruxelles.

De la Septembro monato, alia ŝanĝo fariĝos pri la administracio de la ĵurnalo (abonoj, anoncoj, aliĝoj, k. t. p.). Ni detale memoros pri tio en la proksima numero.

—

Pro diversaj kaŭzoj, kiujn ni ne povas elmontri en tiu ĉi ĵurnalo, S^ro Jos. Jamin eksiĝis for la prezido de la Esperantista sekcio de la Poliglota Klubo en Bruselo. La korespondaĵojn oni devas adresi, sen plia detalo, al la Prezidanto de la sekcio, Hôtel Ravenstein, Bruselo.

—

Ni petas precipe niajn ĵurnalajn kunfratojn bonvoli noti tiujn diversajn punktojn kaj sciigi ilin al iliaj legantoj por eviti bedaŭrindajn poŝtajn erarojn.

Mudie, rédacteur de « The Esperantist » a fait une conférence applaudie sur son voyage à Boulogne s/mer et a fondé un groupe à Douvres. Les journaux « Dover Standard » et « La France du Nord » ont donné un long compte-rendu de l'entreprise de notre courageux confrère qui a détaillé son voyage dans le numéro de Juillet du journal espérantiste anglais.

***

Une très bonne nouvelle, si elle se vérifie, nous est apportée par le dernier numéro de « L'Espérantiste ». Nos amis russes réussiront à éditer une gazette espérantiste au sujet de laquelle nous pourrons bientôt donner des détails. L'Esperanto marche, il ne s'arrête jamais et le moment arrivera bientôt où chaque pays aura son propre journal. Tous les partisans doivent soutenir les courageux efforts des propagandistes, même en faisant les sacrifices nécessaires. Le succès en dépend.

Jos. JAMIN.

« The Esperantist » heeft eene toegejuichte voordracht gehouden op zijne reis naar Bologne a/zee en heeft eene groep gesticht te Doveren. De dagbladen « Dover Standard » en « La France du Nord » hebben een lang verslag gegeven over de onderneming van onzen moedigen confrater, die zijne reis uiteengedaan heeft in het Julinummer van het Engelsch esperantisch blad.

***

Een zeer goed nieuws, indien het bewaarheid wordt, wordt ons aangebracht door het laatste nummer van « L'Espérantiste ». Onze Russische vrienden zullen erin gelukken een esperantisch dagblad uit te geven, waarover wij weldra zullen mogen bijzonderheden melden. Het Esperanto gaat vooruit; het staat nooit stil en het oogenblik zal weldra aankomen, waarop elk land zijn eigen dagblad zal hebben. Alle voorstaanders moeten de moedige pogingen der propagandamakers ondersteunen, zelfs met de noodige opofferingen te doen. Het welslagen hangt er van af.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Por la Blinduloj.

Ni rememorigas al niaj gelegantoj la loterion organizitan por helpo de disvastigado inter la Blinduloj. Honoro estos por Esperanto enkonduki novan internacian ligilon inter tiuj malfeliĉuloj, kaj devo estas por ĉiu Esperantisto helpi tiun agadon.

Oni povas sendi lotaĵojn kaj mendi biletojn (bileto kostas unu frankon, la serio: kvin frankojn) ĉe Sro Jos. Jamin, 78, rue de la Longue Haie, Bruxelles

Esperantaj Verkoj.

Lernolibroj, Literaturo, Propagandiloj, k. t. p.

Notu bone. La montritaj ciferoj estas la kosto ĉe la vendistoj. Oni devas aldoni la sendpago kiam oni deziras ricevi la librojn poŝte.
Ĉiam peto de sciigoj aŭ informoj estu sendota kun poŝtmarko por respondo.
Kun ĉia mendo oni devas aldoni pagon de la libroj menditaj.

KOLEKTO ESPERANTA APROBITA DE Do ZAMENHOF.

Wörterbuch Esperanto-Deutsch von Herman Jürgensen. Mark 1.80 (fr. 2.25). Ĉe Esperanto Verlag Möller & Borel, Prinzenstrasse, 95, Berlin.

Bulgara traduko de : « Premières leçons » por blinduloj de Profesoro Th. Cart. Tradukisto : G. Atanasov. Prezo fr. 0.50 ĉe Presejo de Hr. G. Danov, Plovdiv, Bulgarujo.

L'Esperanto in dieci lezioni dei Signori Th. Cart e M. Pagnier, tradotto in italiano dal Conte Albert Gallois. Prezo fr. 1.50. Ĉe Raffaello Giusti, 53, Via Vittorio Emanuele, Livorno, Italujo.

PROPAGANDAJ BROŜUROJ.

Ĉe Esperanto Verlag Möller & Borel, Prinzenstrasse, 95 Berlin :

1o Die Frage einer internationalen Hilfssprache und das Esperanto von Hauptmann J. Borel, 15 Pfg. 10 ekz. = Mk. 1.00

2o Das Weltsprachen-Problem von H. Knobel, 10 Pfg.

3o Die Internationale Hilfssprache von Dr L. Couturat, 10 ekz = 80 Pfg.

4o Diversaj propagandaj folioj : Für die Blinden, was ist Esperanto ? k. t. p. 20 ekz = 25 Pfg.

Ĉe klubo « Stelo » Plovdiv, Bulgarujo :
Propaganda folio, plena gramatiko kaj vortareto, por Bulgaroj. Unu ekz. = 0.10 fr.

Ĉe « Lingvo Internacia » 27 Boulevard Arago, Paris :
Kurioza Sunhorloĝo de S. Poljanskij, dua eldono, unu ekz = 0.20 fr.

Ĉe Masson & Cie, rue de l'Escale, 23, La Rochelle France.
Une langue internationale. Pourquoi ? Comment ? par Sam. Meyer.
Prezo : unu ekz. 0.10 fr. 10 ekz. 0.75 fr.

AVIZO. — Tiu ĉi rubriko ni daŭrigos laŭ apero de novaj libroj.
La Esperantistoj de ĉiuj landoj povas peti senpagan enskribon post sendo de la presita verko. Ili povas ankoraŭ informi nin pri forgesata verko aŭ pri eraro.

La redakcio.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison Hachette & Cie *et chez* Spineux & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. de Beaufront. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par Th. Cart et M. Pagnier. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. de Beaufront. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par Th. Cart, M. Merckens et P. Berthelot. Prix 2.50 (port en plus.)
Thèmes d'application par L. de Beaufront. — Prix 2.00 (port en plus),

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door Dreves Uitterdijck, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.25 fr.) verzendingskosten daarboven.
Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces qui devront satisfaire aux conditions suivantes :
1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;
2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,
3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16 de page annuellement fr. 8.00
1/8 » » » » 15.00

De «BELGA SONORILO» *aanveerdt aankondigingen die aan de volgende voorwaarden moeten voldoen :*
1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;
2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;
3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16 bladz. jaarlijks fr. 8.00
1/8 » » » 15.00

LUEBLA LOKO.